Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 100
van **ARNOUT COEL**
datum: 8 januari 2020

---

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Hervorming bijzondere financieringswet - Impact op de Vlaamse overheidsfinanciën na 2025

Bij de hervorming van de bijzondere financieringswet in de zesde staatshervorming werd een dubbele overgangsperiode afgesproken qua solidariteit tussen de overheidsentiteiten. Eerst worden alle effecten van de hervorming bevroren voor een periode van 10 jaar. Daarna worden deze effecten 'ontdooid' in tien gelijke stapjes, opnieuw over 10 jaar gespreid. Die eerste periode loopt af in 2025 en leidt nu soms al tot een debat over de impact op de regionale overheidsfinanciën.

In een VIVES-beleidspaper van december 2017 ("De zesde staatshervorming en haar impact op de overheidsfinanciën doorgelicht" , Koen Algoed) wordt vanaf pagina 16 de impact van het overgangsmechanisme geschetst met daarbij ook cijfers tot 2024. Maar de impact van de daaropvolgende geleidelijke afschaffing van het overgangsmechanisme over de periode 2025-2035 is moeilijk af te leiden.

1. Wat is in het algemeen de verwachte impact van de geleidelijke afschaffing van het overgangsmechanisme op de financiën van de Vlaamse overheid vanaf 2025? Graag een onderscheid tussen de verdere afbouwperiode van 10 jaar en de nieuwe situatie die daarna ontstaat.
2. Wat zijn de voornaamste parameters die deze bedragen gaan beïnvloeden en kan er een simulatie gemaakt worden in functie van die parameters?
3. Is het mogelijk deze simulatie uit te breiden tot de verwachte impact op de andere Gewesten?

MATTHIAS DIEPENDAELE
VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD
op vraag nr. 100 van 8 januari 2020
van **ARNOUT COEL**

Het overgangsbedrag moest voor alle betrokken overheden in het startjaar van de zesde staatshervorming (2015) zorgen voor een financiële status-quo ten opzichte van de situatie vóór de zesde staatshervorming. De budgettaire verschillen in het aanvangsjaar werden uitgevlakt via een egalisatie- of overgangsbedrag per Gewest/Gemeenschap.

Het overgangsbedrag wordt nominaal constant gehouden tot en met het begrotingsjaar 2024. Nadien wordt het over een periode van tien jaar lineair afgebouwd. Vanaf 2034 zijn er geen overgangsbedragen meer.

1+3. In tabel 1 wordt de evolutie van de overgangsbedragen voor de Gewesten weergegeven. De bijzondere financieringswet bepaalt immers voor ieder gewest een overgangsbedrag.

Voor de volledigheid wordt hierbij vermeld dat de bedragen voor de periode 2015-2017 de definitieve bedragen zijn zoals die bij de begrotingsopmaak 2018 definitief werden vastgesteld. De bedragen die in de betrokken jaarbegrotingen figureerden, waren immers voorlopige bedragen en werden gaandeweg geactualiseerd. Finaal werden ze bij de begrotingsopmaak 2018 vervangen door definitieve bedragen.

Tabel 1. Overgangsbedragen Gewesten (in duizend euro)

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Vlaams Gewest	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557
Waals Gewest	620.539	620.539	620.539	620.539	620.539
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	99.137	99.137	99.137	99.137	99.137
Totaal	**398.120**	**398.120**	**398.120**	**398.120**	**398.120**

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Vlaams Gewest	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557
Waals Gewest	620.539	620.539	620.539	620.539	620.539
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	99.137	99.137	99.137	99.137	99.137
Totaal	**398.120**	**398.120**	**398.120**	**398.120**	**398.120**

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Vlaams Gewest	-289.401	-257.245	-225.090	-192.934	-160.778
Waals Gewest	558.485	496.431	434.377	372.323	310.270
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	89.224	79.310	69.396	59.482	49.569
Totaal	**358.308**	**318.496**	**278.684**	**238.872**	**199.060**

	2030	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**
Vlaams Gewest	-128.623	-96.467	-64.311	-32.156	0
Waals Gewest	248.216	186.162	124.108	62.054	0
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	39.655	29.741	19.827	9.914	0
Totaal	**159.248**	**119.436**	**79.624**	**39.812**	**0**

Het Vlaams Gewest levert aan het overgangsmechanisme een bijdrage van 321,5 miljoen euro per jaar. Dit betekent concreet dat er voor het Vlaams Gewest op de dotaties uit de bijzondere financieringswet jaarlijks 321,5 miljoen euro wordt ingehouden. Tot en met 2024 wordt dit bedrag nominaal constant gehouden. Nadien wordt het lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. De bijdrage van het Vlaams Gewest aan het overgangsmechanisme loopt dus af vanaf 2034. Het afbouwen van de bijdrage aan het overgangsmechanisme heeft bijgevolg een positieve impact op de Vlaamse begroting.

De andere gewesten zijn ontvangers uit het overgangsmechanisme (620,5 miljoen voor het Waals Gewest en 99,1 miljoen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Hun ontvangst wordt vanaf 2025 ook lineair afgebouwd en loopt af vanaf 2034.

In tabel 2 wordt de evolutie van de overgangsbedragen voor de Gemeenschappen weergege ven. Ook voor de gemeenschappen geldt de opmerking over het definitieve karakter van deze bedragen.

Tabel 2. Overgangsbedragen Gemeenschappen (in duizend euro)

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Vlaamse Gemeenschap	115.483	152.795	152.795	152.795	152.795
Franse Gemeenschap	-122.856	-155.362	-155.362	-155.362	-155.362
GGC	-29.884	-35.738	-35.738	-35.738	-35.738
Totaal	**-37.257**	**-38.305**	**-38.305**	**-38.305**	**-38.305**

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Vlaamse Gemeenschap	152.795	152.795	152.795	152.795	152.795
Franse Gemeenschap	-155.362	-155.362	-155.362	-155.362	-155.362
GGC	-35.738	-35.738	-35.738	-35.738	-35.738
Totaal	**-38.305**	**-38.305**	**-38.305**	**-38.305**	**-38.305**

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Vlaamse Gemeenschap	137.515	122.236	106.956	91.677	76.397
Franse Gemeenschap	-139.826	-124.290	-108.754	-93.217	-77.681
GGC	-32.164	-28.590	-25.016	-21.443	-17.869
Totaal	**-34.474**	**-30.644**	**-26.813**	**-22.983**	**-19.152**

	2030	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**
Vlaamse Gemeenschap	61.118	45.838	30.559	15.279	0
Franse Gemeenschap	-62.145	-46.609	-31.072	-15.536	0
GGC	-14.295	-10.721	-7.148	-3.574	0
Totaal	**-15.322**	**-11.491**	**-7.661**	**-3.830**	**0**

De Vlaamse Gemeenschap is een ontvanger van het overgangsmechanisme (152,8 miljoen per jaar). Dit betekent concreet dat de dotaties uit de bijzondere financieringswet voor de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks met 152,8 miljoen euro verhoogd worden. Tot en met 2024 wordt dit bedrag nominaal constant gehouden. Nadien wordt het lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. De ontvangst van de Vlaamse Gemeenschap uit het overgangsmechanisme verdwijnt dus vanaf 2034. Het afbouwen van de ontvangst uit het overgangsmechanisme heeft bijgevolg een negatieve impact op de Vlaamse begroting.

De andere gemeenschappen zijn bijdragers aan het overgangsmechanisme (Franse Gemeenschap 155,4 miljoen en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 35,8 miljoen). Hun bijdrage wordt vanaf 2025 ook lineair afgebouwd en verdwijnt vanaf 2034.

Samengevat. Als enkel en alleen het overgangsmechanisme in beschouwing genomen wordt, is de impact op de Vlaamse begroting tot en met 2024 negatief want de bijdrage (Gewest) aan het overgangsmechanisme is groter dan de ontvangst (Gemeenschap) uit het overgangsmechanisme. Impact = -321,5 + 152,8 = -168,7 miljoen.
Het lineair afbouwen van het overgangsmechanisme heeft bijgevolg een positieve impact op de Vlaamse begroting.

2. Zoals supra gesteld, zijn de bedragen van het overgangsmechanisme sinds de begrotingsopmaak 2018 definitief vastgesteld. Er zijn geen parameters die de grootte van de bedragen nog beïnvloeden. Het afbouwscenario over de periode 2025-2034 is zuiver lineair (jaarlijkse vermindering met 10%).